

8 марта — Халқаро хотин-қиёзлаф куни

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЬЯТИ

Haftalik gazeta 1956-yil 4-yanvardan chiga boshlagan

e-mail: info@uzas.uz

2016-yil 4-mart №10 (4357)

АЁЛ ГЎЗАЛ БЎЛСА — ОЛАМ ГЎЗАЛ

Аёлларимизнинг турмуш шароитини енгил қилиш борасида биз учун майдай нарсанинг ўзи йўқ ва бўлмайди ҳам. Аёлнинг кайфияти яхши бўлса, аёл ҳётдан рози бўлса, оила ҳётдан рози бўлади. Агар оила рози бўлса, маҳалла, бутун эл-юрт рози бўлади.

Мен нима учун аёллар ҳақида гапиришдан ҳеч қачон чарчамайман? Негаки, улар тўғрисида сўзлагандан, мўтабар, нурли сиймоси доимо менинг қалбимда, юрагимда яшаб келётган мунис онами эслайман, кўнглимга яқин бошқа опа-сингилларимизни хотирлайман.

Мен қачон ва қаерда бўлмасин, хурматли опа-сингилларимизнинг шаънига энг самимий сўзларни айтишдан, уларнинг хурмат-эътиборини жойига кўйишга, уларнинг оғирини енгил қилишга даъват этишдан, шу мақсадда кўлимдан келган барча ишларни амалга оширишдан ҳеч қачон чарчамайман.

Одатда, биз гўзал деган сўзни кўп ишлатамиз. Ҳар ким бу сўзни мазмун-моҳиятини ўзича тушунади. Лекин гўзал дегандо мен, авваламбор, аёлларни тушунаман. Агарки шоир бўлсан, сизларга атаб, албатта, энг гўзал шевъни ёзган бўлардим.

Бир пайтлар биз қишлоқларимизда гўзаллик салонларини куриш ташаббусини бошлаган эдик. Бу ташаббус барча вилоятларда кенг кўллаб-кувватлананётгани ўтиборга лойик. Жойларда бу ишларни, албатта, давом эттиришимиз керак. Нега деганда, аёл гўзал бўлса — олам гўзал, аёл баҳти бўлса — оила, бутун жамият баҳти бўлади.

Биз ҳеч қачон унутмаслигимиз зарур — аёlinи ўзозлаган эркак баҳти бўлади, аёlinи хурмат қилган миллат кам бўлмайди.

Аёlinи хурмат қилсан, миллатни хурмат қилган бўламиз. Факат байрам куни эмас, бир йилда 365 кун бўлса, шунинг жуда бўлмаса 50 фоизини аёлига бағишилаган эркакнинг ўзи ҳам, аёли ҳам баҳти бўлади.

Қиз бола — бу бўлгуси она, фарзандларимизнинг тарбиячиси. Эртанги авлод — бу Ўзбекистоннинг көлажаги дегани.

Ислом КАРИМОВ

“Она юртимиз баҳти иқболи ва буюк келажаги йўлида хизмат қилиш — энг олий соадатдир” китобидан.

Рустам НАЗАРМАТОВ олган сурат

ҲАЁТ ҚУВОНЧИ СИЗ БИЛАН

Аёл дунёдаги энг гўзал хилқат — мўъжиза. Унинг таърифида сўз ўйқ. Ҳақ таоло аёлнинг кулгуларини наводан, юзларини шафақ шуъласидан, лабларини гунчадан, соchlарини тундан ва бошқа жамики гўзалларидан бир нуқра олиб яраттан, дейилади ривоятларда. Ҳа, аёл — онамиз, аёл — рафиқамиз, аёл — меҳрибон, мунис опа-синглимиз ва қизимиз.

Аёл таърифида не сўз демайлик, қанча мақтова ташбехларни келтирмайлик, барibir маромига етказишига қурбимиз етмайди.

Бу зот барча мұқаддас ва мўтабар номлардан улуғроқ рутбага муносаб. Уни факат она Ватан ва она тилимизга мұқяса атмок мүмкін. Зотан, уларнинг ҳар иккиси ўзлик, миллат турури ва фархи ифодасидир. Жаҳонда ҳеч бир гўша инсонга она Ватаничалик меҳр беролмаганидек, ҳеч бир тил она тилидек тушунарли ва азиз бўлолмаганидек, ОНаларимиз ҳам биз учун тенгсиз, мураррим. Оналар улуғлигининг таърифида Жалолиддин Румий шундай дейди: «Оналар ҳақига дикқатли бўл, уни бошингга кўтар. Зоро, оналар тўлғок машакатини чекиши бўйинларига олмаганларида чақалоклар дунёга келишига йўл тополмас эдилар».

МУҲАББАТ БАҲОРИ

Ўзбекистон халқ шоир Зулфиянинг таваллуд топган санаси муносабат билан чор-атрофни ўзининг бор маҳоратини ишга солиб ясантирган она табиат, колган юмушларни баҳорнинг зиммасига юлагандек. Шоира ҳайкали ўрнатилган майдондид билан безатилган.

Ушбу майдонда шоир ва ёзувчилар, адабиёт-шунос олимлар, Хотин-қизлар кўмитаси, «Камолот» ЙИХ, маҳалла фаоллари, Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндорлари, талаба ва ўкувчи ёшлар, жамоатчилик вакилари иштирокида шоирнинг таваллуд санасига 101 йил тўғлани муносабати билан «Зулфия — доимо эъозода» деб номланган маънавий-маърифий тадбир ташкил этилди. Тадбирда Ўзбекистон Ёзув-

чилар уюшмаси раиси, Ўзбекистон халқ ёзувчisi М.Аҳмедов, Тошкент шаҳар ҳокими ўринбосари, шаҳар хотин-қизлар кўмитаси раиси Ф.Абдураҳимова ва бошқалар

атоқли шоирининг умр йўли, ватан-парварлиги, садоқати, нафосатга йўргилришадан шеъларни ҳақида сўзлашди. Давлатимиз раҳбари томонидан барча соҳаларда бўлгани каби адабиётга ҳам юксак эътибор қартилаётган Зулфия ижоди ва номига муносабат мисолида ёрқин акс этиб турганлиги алоҳида таъкидланди.

Калкиб турган таҳликали дунёда «Она қалби оёққа турса, Ўлим, сира бўлмайди уруш!», деб шоира хозир ҳам барча оналар сафида дунёга тинчлиг сўраб дуога кўп очиб тургандай.

Кўнглини ажиб хислар китиқлаб, шеълар машқ келётган ҳаваскор қизларга шоирининг гўзал ижоди катта макtab ва-зифасини ўтаяпти.

Эҳтиром

Ҳали муҳаббатнинг баҳори олда, Олдинда ённ ҳаёт, ранг-баран фasl. Умрингиз хушчакчак, иноқ бўлади, Бунга ёниб турган кўзларинг кафил.

Жўрабек ЖАҲОН

ошириш мақсадида хайрли ишлар амалга оширилиб келинмоқда. Бу ишларнинг аксарияти у ёки бу даражада аёлларга таалукли эканини назарда тутсак, мамлакатимизда хотин-қизларга қўрсатилаётган фамхўрлик ва эътиборнинг кўлларни яққол кўринади. Юртбошимиз томонидан «Оила йили», «Аёллар йили», «Соғлом авлод йили», «Она ва бола йили», «Мустаҳкам оила йили», «Соғлом бола» ийли деб йилларга ном берилиши, уларнинг бир бирига узвий боғлиқлигига жуда теран ва чукур маъно бор. Зотан, бизда она ва бола ҳаётни, тақдири фақат маълум бир оила ёки отанинг ташвиши эмас, балки давлат ва жамиятнинг доимий дикъат-эътибордаги баш вазифага айланди. Шу боис, 2012 йилда «Болаларни асрайларик» Халқаро ташкилоти томонидан 161 мамлакатдан иборат жаҳон рейtingига ёш авлод саломатлиги ҳақида энг кўн фамхўрлик қўрсатилаётган давлатлар орасида Ўзбекистон 9-уринги кўтарилиди.

Давоми иккичи сахифада.

Ифтихор

— Мен шундай забардаст, барча учун бирдай суюкли бўлган шоира билан исмоди бўлганимдан фахрланаман, — дейди ёш ижодкор Зулфия Мамирова. — Ҳар йили баҳорнинг илк кунида устозни зиёрат қўлгани келишини кандо қўйимайман. Йилнинг қайси фаслида бу ерга келманд, албатта, Зулфия момомиз ҳайкалнинг пойида хушбўй гуллар турганини кўрасиз. У кишининг шеъларидан руҳий кувват оламан. Азиз устоз хузурига келганимда самимий нигоҳларини менга кадаб шундай дегандек туолаверади:

— Мен шундай забардаст, барча учун бирдай суюкли бўлган шоира билан исмоди бўлганимдан фахрланаман, — дейди ёш ижодкор Зулфия Мамирова. — Ҳар йили баҳорнинг илк кунида устозни зиёрат қўлгани келишини кандо қўйимайман. Йилнинг қайси фаслида бу ерга келманд, албатта, Зулфия момомиз ҳайкалнинг пойида хушбўй гуллар турганини кўрасиз. У кишининг шеъларидан руҳий кувват оламан. Азиз устоз хузурига келганимда самимий нигоҳларини менга кадаб шундай дегандек туолаверади:

САДОҚАТДА тилсол

Дунё тургунча тургин, чекма гам, Баҳтиёр кунларнинг кучоги тўлсин. Садоқатда танҳо ўзингсан ҳар дам, Юлдузга тикилган кўзларинг кулсин.

Гоҳ меҳр истарсан, ўзинг меҳрибон, Мададкор, таинчсан буюк ишларга. Беором қалбларга баҳш этиб түён, Аллалар айтурсан Алномишларга.

Сен сабаб, нур ўйнар айвонларимда, Сен сабаб, манзилда ҳормас карвоним.

Сурур

Жарангдор садосан алёрларимга, Сен сабаб гуриллар давру давроним.

Урушни кўрмагай, ёвни кўрмагай, Бирлашиб, юрт курад элдошлар абал. Сен сабаб, тин олмас бедор қалбларга Қайрилмас қанотдир буюк мухаббат.

Қўзингда ўт ёна сурсанг ҳам хаёл, Лутғингдан топгай эл шавкату шонни. Келажакка соғлом элтайдисан, Аёл, Багрингдаги жаҳжи Ўзбекистонни.

Фарогат ХУДОЙҚУЛОВА

“АФРОСИЁБ” МАЛИКАСИ

Кўксимизда завук ҳаяжон, юртимизнинг энг гўзал шаҳарларидан бири — Самарқандага отландик. Мана, Тошкент шимолий воказалидамиз. Бу ердаги шарт-шароит ҳеч бир ривожланган давлатларницидан қолишмайди. Ярқираётган темир изларга қараб Самарқанд “Афросиёб”дан бошланади, дегингиз келади. Йўловчилар орасида турли миллатларни келишига олайти, яна бир сайдҳ ёнидаги гўзал хонимга вагонларни кўрсатиб нимадир дегяти. Мақтаётган бўлса керак, кўзларида бир олам ҳайрат. Уларнинг ёнидан ўтиб поездга чиқдим.

Вагон жуда озода ва шинам. Белгиланган ўринидикка чўядим. Ҳамроҳим:

— “Афросиёб” поездини Ўрта Осиё минтақасида факатина бизнинг мамлакатимизда бор дейишади, эшиттанимисиз, — деди кўкси фахрға тўлиб.

— Ҳа, бунақа поезд дунёнинг атиги еттида давлатида борлигидан ҳам хабардор бўлсангиз керак, — дейман мен ҳам.

Давоми иккичи сахифада.

АБАДИЙ ҲАЗИНА

Айни кунларда улуғ шоир ва мутафаккир бобомиз ҳазрат Алишер Навоий таваллудининг 575 йиллиги муносабати билан шаҳар ва қишлоқларимизда, маҳалла ва ўкув масканларида тадбирлар, ижодкорлар билан учрашувлар давом этмоқда. Ушбу кутуб сана муносабати билан Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси Алишер Навоийнинг жаҳоннинг ўн тўртталида сайланма асарларини нашир иштирини бошлашга қарор қабул қилди. Бу қарор ижорси сифатида «Янги аср авлоди» нашриётida шоир ижоди намуналари жамланган «Сокровищниа мыслей» («Хазойин ул-маоний») номли китоб чоп этилди.

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 25 йиллигига бағишиланган сайланмадан ҳазрат Навоийнинг газаллари, туюқ ва «Маснавий» битикларидан парчалар ўтинган олган.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси, ҳалқ ёзув-

чи Муҳаммад Али китобга ёзган сўзбосида таъкидлашича, «Буюқ шоир ва мутафаккирларини асарларидан дунёнинг кўплаб тилларига таржима қилинган. Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси “Ижод” жамоатчилик фонди билан ҳамкорликда “Хазойин ул-маоний” (танланган асарлар) номи остида бобокалонимиз китобларини жаҳоннинг тўрт тилида: инглиз, француз, испан, хитой, япон, корейс, араб ва бошқа тиллардаги нашри лойиҳасини тақдим этади.

Мазкур китоб ана шу туркумнинг иккичи нашри. Унда машҳур рус таржимолари: С.Иванов, Л.Пеньковский, В.Державин, Н.Гребнёв ва бошқаларининг таржималари берилган. Айни пайтда мазкур туркумнинг немис тилидаги нашри тайёрланмоқда.

ҲАЁТ ҚУВОНЧИ СИЗ БИЛАН

Бошланиши биринчи саҳифада.

Жумладан, ушбу йилимиз ҳам «Софлом она ва бора» йили деб эълон қилинб, оналик ва болалик муҳофазаси, уларни соғломлаштириш, бир сўз билан айтганда, келажак учун фамхўрлик борасида тегиши чора-тадбирлар, давлат дастурлари қабул қилинди. Албатта, бундай сайд-харакатларни замирнида хотин-қизларга юксак эҳтиром ва эъзозни кўришимиз мумкин.

Юртошишимиз Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганинг 23 йиллигига багишланган тантанали маросимидаги маъруzasida таъкидлаганидек: «Ер юзида ҳаёт пайдо бўлибиди, одамзод мўтабар она сиймоси олдида ҳамиша таъзим қиласди. Муборак ҳадислардаги «Жаннат — она-ларниң оёги остидадир» деган сўзлар ҳам ана ша юксак меҳр ва эҳтиромнинг ёрқин ифодасидир. Аёлларга шарқона эҳтиром ва эъзоз кўрсатиш — биз учун ота-бобаларимиздан қолган ибратли мерос бўлиб, биз бундай анъана ларимизга доим содик бўлиб яшаймиз».

Яқин ўтмишда аёллар ва эрқакларнинг тенг хуқуқилиги нималарга асослангани яхши эсимида. Айнан шундай тамойил асосида ўша пайтларда кўпинча энг оғир юмузлар ҳам аёллар зиммасига юқлатилганига гувоҳ бўлганимиз. Далада ҳам, завод-фабрикалардаги станок ёнида ҳам хотин-қизларнинг эрқаклар билан баб-баравар оғир ишларни бажариши ҳеч кимни ажаблантиринасди. Уларнинг турмуш шароитини яхшилаш, мушкулини енглини килиши бирорининг хаёлига келмасди. Аёллар саломатлиги, уларнинг тўлакони овқатланишига эътибор сүслугидан кизлар, туғрук ёшидаги аёллар орасида камонликни, йод ва темир моддаси етишмаслиги ҳамда шунга ўхшаш хасталикларнинг кўп учраши одатий ҳол эди. Оқибати эса маълум, улардан нуксонли ёки камаланд Фарзандлар туғилариди.

Истиқолол Йилларда бу борадаги аҳдол тубдан ўзгарди. Аёлларни асрар-авайлаш, турмуш шароитини яхшилаш, саломатлигини асрарша жиддий эътибор берилмоқда. Хусусан, Жаҳон соғлини сақлаш ташкилотининг ўтган йилги хисоботида Ўзбекистонда она-лар ўлими 33, 3 фоизга кискарғани таъ-

кидлаб ўтилди. Эндилиқда Ўзбекистон дунёнинг 125 давлати орасида хотин-қизлар учун қулай шарт-шароитлар яратиш, оналикни муҳофаза қилиши борасида етакчи ўринлардан бирини эгаллаб турибиди, бу ҳаммамизни қувонтиради. Асосийси, аёллар жамиятда ўз ўрни ва мавеқига эга бўлди. Бугун бирор соҳа йўйки, унда аёллар ишламаётган бўлса. Улар шифокору ўқитувчи, фермеру тадбиркор, санъаткору мухандис, олиму арабб. Айниска, тибиёт, таълим-тарбия, маданият, санъат ва спорт каби соҳаларнинг равнинки хотин-қизларсиз тасаввур этиш мумкин эмас. Айтинг-чи, Ички ишлар, Мудофаа вазирликлари, Божхона ва Солик тизимларида фаoliyят кўрсатадиган, ҳарбийча формаси ўзларига foят ярашган хотин-қизларни кўргандан турламай бўладими?

Ойладаги соглом мухит, аввало, аёлга боғлиқ. Зотан, хонадонни чароғон қилиб тур-диган, болалар қалбига меҳбер бирib турадиган, кўш — Однадир.

Аёл оила кўргонининг посбони, дилбандларимиз онажони, нева-раларимизнинг жону жаҳони, ҳаёт қасри-нинг ҷароғонидир. Улар келажак ворис-ларимизни тарбиялашда энг катта тарбияни эканни на-зарда тутсак, аёл зиммасидаги юқининг нақадар залворли эканини англар кийин эмас. Ойладаги тотувлик, аҳиллик эса бутун жамият ривожи ва турмуш фаронлигининг гаровидир. Жами эзгуликлар, яхшиликларнинг ибтиоди онадан, аёлдан бошланади.

Дарҳакикат, XXI асрда жаҳон ҳаммамиятининг ривожланган давлатлари қаторидан ўрин олишини максад қилган эканнис, ҳар томонлама баркамол авлодни тарбиялашда аёлларимиз зиммасидаги масъулият улкан бўлиши табиийидир. Мамлакатимизда қиз болалар — бўлгуси

оналарнинг ҳам жисмоний, ҳам маънавий соғлом бўлиб вояж етиши айни кунда давлатимиз сўёсати даражасига кўтарилиган.

Хотин-қизларга бўлган муносабат, эъзоз ва эҳтиром ҳамиши, ҳар қандай жамиятнинг маданий даражаси, қолаверса, фаронлиги мезони саналади. Шу маънода бугун Ўзбекистонда хотин-қизларга кўрсатилётган шарт-шароит-иззат, уларга яратилаётган шарт-шароит ва имтиёзлар Ватанимизнинг жаҳондаги нуғузини ва обрўсини янада юксакка кўтарилоқда. Зоро, донишмандлардан бири айтиганидек, «Ердаги барча гўззаликлар аёлларга бўлган мұхабbat ва хурмат туфайли ўзага келади».

Абдумажид АЗИМ,
шоир, Ўзбекистон Ёзувчilar
уюшмаси аъзоси

Амир Темур ўғиллари ва невараларига келин танлашда ўзи иштирок этган. Бўлажак келиннинг оиласи, насл-насаби ва таълим-тарбиясига жиддий эътибор берган. Соҳибқирон Амир Темурнинг аёлга, оиласа муқаддас деб қараганини исботловчи фикрлари мавжуд: «Ўғилларим, набираларим ва яқинларимни уйлантироқ ташвишида келин изламоққа эътибор бердим. Келин бўлмишнинг насл-насабини, етти пуштини суриштиридим. Хос одамлар орқали соғлик-саломатлигини, жисмонан камолатини аниқладим. Келин бўлмиш насл-насаби, одоб-ахлоқи, соглом ва бақувватлиги билан барча қусурлардан холи бўлсагина эл-юртта катта тўй-томуша бериб, келин туширидим».

“АФРОСИЁБ” МАЛИКАСИ

Бошланиши биринчи саҳифада.

Шифтга осиғлик монитор — экранга қарашман, унда йўл ҳаритаси, бугунги об-хаво, поезднинг қанча тезлиқда ҳаракатланадиган акс этиб турди. Ойнадан ташкарига назар соламан — энг тез ҳаракатланадиган автоуловлар биздан ортда қолиб кетаяти. Ҳайратланиб яна кўрсаттич экранга кўзим тушади — 202 км/с! Бу ҳали бошланиши. “Афросиёб” соатига 250 километр тезлиқни мумкин.

Поеzdдан ташкарини кузатиб борар эканман, манзараларни томоша қилишга ҳам улгурмайман. Айниска, бу холат Янгиер — Дашибод ўйналишига келгандан сезилди. Нигоҳимни таблога қадайман, тезлигимиз соатига — 250 километр!

Биз томон жилмайб келаётган борт кузатувчиси самимий ва очиқ чехра кизин кўриб ўйлайди: «Мана шу қизлар момосининг тушига ҳам кирмаган “Афросиёб”-дек поездда ўйловчиларга чин дилдан хизмат кўрсатиш келаётган!». Кизни сұхбатга тортаман.

— Бугунги кунда “Афросиёб” поезднинг хизмат кўрсатиш жа-моаси сафида кирқдан ортиг ҳо-тин-қиз фаолият юртишишмокда, —

дэйди ҳамсұхбатим Дилноза Ах-матова. — Уларнинг барчаси бир неча чет тилида бемалол гаплаша олади. Мана, мен ҳам 2011 йилдан бўён шу ерда хизмат кўрсатиб келмоқдам.

Дилноза ўзи айтиганидек, “Афросиёб”нинг илк қалдироғларидан экан. Тошкент давлат шарқшунослик институтининг туркниглини филология факултетини тамомлаган. Инглиз, рус, турк, форс тилларидан бемалол гаплаша олади. Бунга сай-ёхлар билан уларнинг она тилида гаплашишини кўриб ишончимиз ортди.

— Истиқолимизнинг 20 йиллиги арафада Испаниянинг “Patentes Talgo S.L.” компанияси томонидан ишлаб чиқарилган “Талго-250” русумидаги биринчи “Афросиёб” тезлияр поезди пойтахтимизни келтирилганди, — дэйди Дилноза мамнун охандга.

— Бу Тошкент ва Самарқанд ўтасида ўйловчи поездларнинг юкори тезликдаги ҳаракатини ташкил қилиши бўйича лоиха доирасида амалга оширилган. 2011 йилнинг ўюн ойидаги келтирилган ўшбу поезд ўша йилнинг саккичинчи августида Тошкентдан Самарқанд томон илк “парвоз”ини бошлади. Ўтган йилдан бошлаб

еса поезд Қарши шаҳрига ҳам қатнашти.

Йўловчиларимизнинг асосий қисмини чет элдан келган меҳмонлар ташкил қилиди. Биз уларнинг кўзлаган манзилларига мароклини ва кўнгилдагидек етиб боришилар учун масъулимиз. Чунки бизлар “Афросиёб”нинг юзи, кўзгуси хисобланамиз. Поездга чиқсан ўйловчиларнинг кайфияти қандай кечиши бизнинг кўрсати-

сўзларидан кўнглимиз төғдек кўтарилади. Саёҳати ўйлаганидан ҳам гўзл ва марокли бўлганини айтишганида эса янада хушнуд бўлиб кетамиз...

Дилноза бизга сафаримизни хайрли бўлишини тилаб янга ўзи ишини давом эттириди. Унинг ва у каби қизларининг йўловчиларга сидидилданд хизмат килаёттанини, фақат ўзбек қизларига хос ҳаё-ибобини кўриб бизнинг ҳам кўнглини завку шавк ва гурурга тўлди...

Самарқанддан бир дунё таасусротлар билан “Афросиёб”да қайтарканман, яна хорижлик мөхмонарлар диккатимни тортди. Ана, бир япониялик мөхмонарга килиш учун олган миллий матоларимиз, хайркачаларимизни шеригига кўрсатиб ўз тилида нималарни деб қилиди. Сенга факат чиройли бахт тилайман, синглим, дейди акам туғилган кун ёки бирор тўндан билан ёзилган дастурхон атрофида. “Қизларга бир аёлни бахти қилаётган нимаики бўлса, барча яхшиликларни истаймиз”, дейишади давраларда курсодшо йигитлар. Бизга факат зигзуглинираво кўргувчи, факат яхшиликларни соғиниб кифтида араб-авайловчи ботирларнинг, алларнинг ардоғида яшашнинг ўзи бахт эмасми?

Хар куни ўйга кайтишда қатор тизилган олган турмушнинг оғирини елкасига олган эр йигитлар, отао ака-указаримиз ардоғида яшяяпмиз. “Бахтинг бутун бўлсин, она қизим”, деб дуо қилади ҳамиша бобом ҳол-ахвол сўрганинг борсам. “Сенга факат чиройли бахт тилайман, синглим”, дейди акам туғилган кун ёки бирор тўндан билан ёзилган дастурхон атрофида. “Қизларга бир аёлни бахти қилаётган нимаики бўлса, барча яхшиликларни истаймиз”, дейишади давраларда курсодшо йигитлар. Бизга факат зигзуглинираво кўргувчи, факат яхшиликларни соғиниб кифтида араб-авайловчи ботирларнинг, алларнинг ардоғида яшашнинг ўзи бахт эмасми?

Хар куни ўйга кайтишда қатор тизилган олган турмушнинг оғирини елкасига олган эр йигитлар, отао ака-указаримиз ардоғида яшяяпмиз. “Бахтинг бутун бўлсин, она қизим”, деб дуо қилади ҳамиша бобом ҳол-ахвол сўрганинг борсам. “Сенга факат чиройли бахт тилайман, синглим”, дейди акам туғилган кун ёки бирор тўндан билан ёзилган дастурхон атрофида. “Қизларга бир аёлни бахти қилаётган нимаики бўлса, барча яхшиликларни истаймиз”, дейишади давраларда курсодшо йигитлар. Бизга факат зигзуглинираво кўргувчи, факат яхшиликларни соғиниб кифтида араб-авайловчи ботирларнинг, алларнинг ардоғида яшашнинг ўзи бахт эмасми?

Хар куни ўйга кайтишда қатор тизилган олган турмушнинг оғирини елкасига олган эр йигитлар, отао ака-указаримиз ардоғида яшяяпмиз. “Бахтинг бутун бўлсин, она қизим”, деб дуо қилади ҳамиша бобом ҳол-ахвол сўрганинг борсам. “Сенга факат чиройли бахт тилайман, синглим”, дейди акам туғилган кун ёки бирор тўндан билан ёзилган дастурхон атрофида. “Қизларга бир аёлни бахти қилаётган нимаики бўлса, барча яхшиликларни истаймиз”, дейишади давраларда курсодшо йигитлар. Бизга факат зигзуглинираво кўргувчи, факат яхшиликларни соғиниб кифтида араб-авайловчи ботирларнинг, алларнинг ардоғида яшашнинг ўзи бахт эмасми?

Хар куни ўйга кайтишда қатор тизилган олган турмушнинг оғирини елкасига олган эр йигитлар, отао ака-указаримиз ардоғида яшяяпмиз. “Бахтинг бутун бўлсин, она қизим”, деб дуо қилади ҳамиша бобом ҳол-ахвол сўрганинг борсам. “Сенга факат чиройли бахт тилайман, синглим”, дейди акам туғилган кун ёки бирор тўндан билан ёзилган дастурхон атрофида. “Қизларга бир аёлни бахти қилаётган нимаики бўлса, барча яхшиликларни истаймиз”, дейишади давраларда курсодшо йигитлар. Бизга факат зигзуглинираво кўргувчи, факат яхшиликларни соғиниб кифтида араб-авайловчи ботирларнинг, алларнинг ардоғида яшашнинг ўзи бахт эмасми?

Хар куни ўйга кайтишда қатор тизилган олган турмушнинг оғирини елкасига олган эр йигитлар, отао ака-указаримиз ардоғида яшяяпмиз. “Бахтинг бутун бўлсин, она қизим”, деб дуо қилади ҳамиша бобом ҳол-ахвол сўрганинг борсам. “Сенга факат чиройли бахт тилайман, синглим”, дейди акам туғилган кун ёки бирор тўндан билан ёзилган дастурхон атрофида. “Қизларга бир аёлни бахти қилаётган нимаики бўлса, барча яхшиликларни истаймиз”, дейишади давраларда курсодшо йигитлар. Бизга факат зигзуглинираво кўргувчи, факат яхшиликларни соғиниб кифтида араб-авайловчи ботирларнинг, алларнинг ардоғида яшашнинг ўзи бахт эмасми?

Хар куни ўйга кайтишда қатор тизилган олган турмушнинг оғирини елкасига олган эр йигитлар, отао ака-указаримиз ардоғида яшяяпмиз. “Бахтинг бутун бўлсин, она қизим”, деб дуо қилади ҳамиша бобом ҳол-ахвол сўрганинг борсам. “Сенга факат чиройли бахт тилайман, синглим”, дейди акам туғилган кун ёки бирор тўндан билан ёзилган дастурхон атрофида. “Қизларга бир аёлни бахти қилаётган нимаики бўлса, барча яхшиликларни истаймиз”, дейишади давраларда курсодшо йигитлар. Бизга факат зигзуглинирав

МЕХР БОҒИН БАҲОРИСИЗ

Фарида АФРҮЗ

НАВБАҲОР

Яна бир кун қолди,
таажжуб кутар,
тоңг отса булгани,
Ҳайратдан ёқангиз тутасиз, беҳад,
Менинг айтди, дейсиз,
жуда гаройиб,
ой каби юлдузлар тұлғанин.

Ёришиб кетади дүнәнгиз,
Қайтадан туғылмоқ, шунчалар.
Ёшарыб кетади ёшингиз,
О ҳаёт, гүзәлдір, бунчалар!

Яна бир кун қолди, мұжъиза бұлар,
Чечак тошни ёрганин күринг.

ГАЗИМ ЁРУҒ БҮЛГАЙ

Офтоб сочин ташлайди ёйиб,
Күркокилин майдалаб ўринг.

Тайёр туринг, ҳа, ҳа, беҳазил,
Дилингиз шай, вужудингиз шай.
Мана, мана күш күрнди,
Биринчи март, хүн кел, баҳорой!

АПЛА

Ишқ бөгимнинг баҳори сен,
Завку шавқим бозори сен.
Мен күнгімдін сүйлай, болам,
Ором олғын, күйлай, болам.

“Она” деган бахти бердинг,
“Ота” деган таҳти бердинг.
Менинг ёруғ ізім, болам,
Тугаб биттас сүзім, болам.

Тонгим омад, күним күттүгі,
Түнларым ҳам нұрлы, ёруғ.
Тинч ухлаган, тинчлик, болам,
Фурури зүр, күчлик, болам.

Үлкамизнинг тупроғи зар,
Хирмонлари осмон ўпар.
Ризқу рұзған бисәр, болам,
Яхшилика дастёр, болам.

Боболаринг улуғ зотлар,
Момоларинг дүнә ёдлар.

Аждодинита торттин, болам,
Шон-шавкатта боттин, болам.

Мендан рози отам-онам,
Сендан рози бұлсын олам.
Жаҳонимсан, жоним, болам,
Буюкларинг қони, болам.

Ватан деган түйгү гүзәл,
Сендей гүзәл, сендей асал.
Шу түйтүга қалқон, болам,
Орномуста поебон, болам.

КҮНГЛІНГ

Тұзон бұліб тұзмасдан умр,
Уволига қолмасдан қақтнинг.
Бекұдага соттам сафасата —
Нимадир қыл, яйрасин күнглінг!

Тошмасдан сабр дарёси,
Түлкін кабін кетмасдан күннинг.
Үзәнини бузмасдан бардош —
Нимадир қыл, яйрасин күнглінг!

Екәснини йильтасдан дүнә,
Тұзмасдан умидинг — түннинг.
Либос кийидір іонун фикрінгіта —
Нимадир қыл, яйрасин күнглінг!

Хархашадан чиқар бошингни,
Ташвишлардан бүшасин құлнинг.

Юрагингни эзмасин арман —
Нимадир қыл, яйрасин күнглінг!

Яна минг йил яшагинг келса,
Яна қайтсан, шу бұлса йүлнинг.
Ұлмай дессан, ұлмасдан аввал —
Нимадир қыл, яйрасин күнглінг!

ШОШМА, УМР...

Шошма, умр,
Шошма, вакт,
Хали сенда қақым күп,
Томирларим күйдірган,
Күшікілар айтаман, хұб...
Шошма, күйш,
Шошма, ой,
Хали сени күчмадим,
Кокилларинг торида
Аргимжылар умадим...
Шошма, юрак,
Шошма, ишк,
Күксимга сиғмаган күш.
Парвозларим сарбаланд,
Ерлік гамлар, хайр, хүш!
Шошма, гумон,
Шошма, рашк,
Хәйл, кезім дарбадар,
Дилни дилгүй болгамок,
Оташ билан баробар.
Шошма, дүнө,
Шошма, бахт,
Хали сенга түймадим.
Исмим омад қасрнинг
Пештоқыра үймадим!

УЗОҚ ЯШАШ

Узо-о-о-о-қ яшагинг келади,
Үзинг эккан даражтлардан ҳам.
Узо-о-о-о-қ яшагинг келади,
Үзинг айттан күшикілардан ҳам.

Узо-о-о-о-қ яшагинг келади,
Үзинг күрган биноларингдан.
Аммо, аслы ва аслы,
Узо-о-о-қ яшагинг келмайди,
Үзинг түкән болаларингдан!

ВАҚТ

Шошиб кетаяпты вактдан ҳам умрим,
Халлослаб чопади ортдан режалар.
Бир күлдә хатою бир күлдә омад,
Бири чала қолар, бирни бажарар.

Шошиб кетаяпты томирдаги қон,
Ортидан чопади ҳаллослаб юрак.
Нағасым сиғмайды, күкәртим — қафас,
Бир “ох” дейишімде көнит керак.

Шошиб кетаяпты номидан шоним,
Чопмоқда қарздорлик ҳаллослаб ортдан.
Бир күні ҳаммаси тенглаптан өгім,
Үзим ёруғ бүлгай, шу Ватан, юртдан!

Ф.БҮТАЕВА 1956 йылда туғилған. Күйкөн давлат педагогика институтыда таҳсил олған. Шоиранның “Құркокилигім”, “Изтироб күйләгі”, “Тұнлар исәні”, “Күзим маним”, “Үзимдан үзимгача” сингари қатор шеърий түпнамалари чоп этилған.

КИМДА ҲАВАС. КИМДА ҲАЙРАТ БЕРИСАҢ

Ҳам Гул, ҳам Нур олиб келади Наврұз,
Етти Олам сирип билади Наврұз,
Озод ҳаёт бұліб кулади Наврұз,
Жұмард, саҳиҳ дерлар бойнинг яхшисин.

Чархалак айланған Ернинг юзида,
Асли Наврұз, дерлар ойнинг яхшисин.
Гулистонға азиз Ватан сүзіда,
Үзбекистон дерлар жойнинг яхшисин.

Бұзатовда сүфиттүргай,
Бобомизга забон бүлгай,
Бу дүнә түртүнча түргай,
Бердахнинг ахди күрнди.

Күнгиротда Бектог бұліб,
Ҳамма бир жон ўртоқ бұліб,
Азиз қарақалпоқ бұліб,
Бердахнинг шаҳди күрнди.

Гулистон дер, Ватан озод,
Бир ёни гул, бир ёни обод.
Күнгіл үйгөк, хур әл үйгөк,
Бердахнинг баҳти күрнди.

ЯНГИ КУН

Ер мұнаввар бұлар нұрланса осмон,
Дил мұнаввар бұлар нұрланса имон,
Сүз мұнаввар бұлар нұрланса иносон,
Мұнаввар бұл, нұрларға тұл, янги күн!

Одам ўғын дүни дүн зияннан,
Озод ҳаёт, хур Ватаннинг дылбанди,
Хар сабоби хишиликинг фарзанди,
Хидоятты, химматты бұл, янги күн!

Халққа саломатлив тиляр Юртбоши,
Ҳақ, ҳидоят, шарофатнинг қүші.
Ери, суви, мәзданлари, тог-тоши,
Шифобаш бүл, құдратта тұл, янги күн!

Мехру иззат мұруваттада күл берса,
Мард үйгітлар саҳоватта күл берса,
Әл белеклер адолатта күл берса,
Садоқат бүл, ҳимоят бүл, янги күн!

Кимнинг ризқу насибаси, мәхнати,
Кимнинг мол-дүнәсі, шону шұраты,
Кимнинг имон, діннати, құдрати,
Діннати, шағқатты бүл, янги күн!

Бу дүнәда күрмagan күп, күрган күп.
Одам қадрнан билмаган күп, билған күп.
Замонға ҳам факат яхши бүлған күп,
Саховатли, ҳимматты бүл, янги күн!

Янги күннинг тиляр саломатлық,
Азиз юртим, ошын шони-давлатнан,
Омон бұлсын үтіл-қызы, ҳар фарзандын,
Мұхаббатты, құдратты бүл, янги күн!
Мұнаввар бұл, нұрларға тұл, янги күн!

Г.МАТЕҚУБОВА 1948 йылда туғилған. Үзбекистон журналистика факультетини битирған. “Бахт келтирған баҳор”, “Халжоннинг етти рәнги”, “Ойдан остана”, “Севиб қолсун”, “Мұхаббат юрті”, “Ота уйым” сингари шеърий ва насыри түпнамалари чоп этилған.

***
Үғирлама бирорнинг вактін,
Үзингинин бой беріб күйма.

Саҳордаги кишига
Үз соясы ҳам азиз.
***
Күп нарсаны ўйласанғ, тез қарийсан,
Үйламасанғ, ултурмайсан қарыша ҳам.
***
Капалакнинг гул узра парвози — баҳт.
Р.Мусурмон таржимаси.

М.КИМ 1942 йили Тошкент вилоятінда туғилған. Үзбекистон филология факультетиде таҳсил олған. “Турға оламлар”, “Акс садо”, “Тұлин ой”, “Шамоллар атиргули” сингари ўнга яқын шеърий түпнамалари нашар этилған.

Марта КИМ

ЖАҢА ЧУРАШАМИЗ**ИЛК БОР**

Одам илк бор қандай изҳор этган дил?
Сүз ійк пайтда. Ғақат имо-ишара...

Эхтимол, илк бора ожиз қолған тил,
Тақдирнинг олдода тополмай чора.

Ййк! Бу шундай нозик, шундай ажыб дам,
Күшдан қамашыб кетген каби күз.

Мұхаббат нурдан лол қолар одам,
Севги оғушда тиља келмас сүз.

ЧҮККИ

Шундай юксак чүққылар бордир,
Әримайды ҳеч замонда қор.

Уларда ўз изиннің қолдир,
Токи ёшсан, токи күчинг бор.

Токи зўрсан, ботир, довюрак,
Чўйг чўққылар чорлар осмонга.
Юксакин забт этишин керак,
Бироқ омон қайт ер томонға.

ТУШ

Тушда мутлақ ўзга рух, тамкин,
Үзгача завқ, ўзгача шукух.
Тушингда сен учисинг мумкин,
Тушда аршга күтарилар рух.

Юксаласан ўша захоти,
Пастда қолар ер, ўрмон, аихор...
Орзуладынг бир жуфт қаноти,
Ҳамда толғын киприклари бор.

МУХАББАТ

Қочаяпсиз сиз менден бекор,
Нимадандыр күркесиз, нахот?!

Мен сиз учун әнг сүнти баҳор,
Боқсанғиз-чи, гуллайды ҳаёт.

Мұхаббатни күйладым фақат,
Сизге атаб түқидим ашыр.

Юрагимда севги, мұхаббат,
Булбул каби сайрайман бедор.

ҚИСКА САТРЛАРДА

Ойга сир айттандек сұзлаш мен билан,
Ахир, мен ҳам бедорман оқшом.

Эъзоза ОБИДЖОНОВА

ВАТАН

Күлларимни күтәриб күкка,
Юрагинга яқинлашаман.

Эй жонимни яйраттан ўлқа,
Гулдан күйлак кийизған чаман.

Мусичанин полапонидай,
Шўхлини билан потирлаб ўздим.

Йиққисам гар ўзимдан ўпид,
Эркалади, тупринг — дүстим.

Шамол билан кездим даланға,
Тоғлар билан сирдош тутиндим.

Вужудинга кузги жаланға,
Сингиб кетди шўхликларим жим.

Гулдек араб, гулдек эркалаб,
Отамдайин ҳеч олмадын тин.

Күлларимга кўзмунчоқ тақиб,
Ўзинг менинг улгайтдинг, замин.

Шамол билан кездим даланғ

СИЙМОСИДА ОЛАМ НАМОЁН

Қадим Шарқ асостириларида аёл ўзида ҳаётбахшиликни мужассамлантирган, мукаммаллик мақомини олган, яратувчилик қувватига эга шахс сифатида талқин этилади. Аёлнинг ер ва сувга қиёсланишида ҳам теран маъно бор. Чунки ерда жамики ҳаёт неъматлари етилса, сув тириклик манбай саналади. Демак, ерга бўлган меҳр онадандир. Ерда эса Ватан мужассам. Ватанпарварликнинг негизи ҳам аёл-онага бориб боғланади.

Куш тилини куш билади, дейди ҳалқимиз. Зеро, аёлларгина фарзандлари қалбини теран англайди, хис этади. Айнан аёллар поэзиясида бу безавол туйғу ўзининг самимий ва жозибали ифодасини топланган, буни кўплаб поэтик далиллар тасдиқлайди.

Мана, ҳаётда кузатиладиган оддий бир мисол. Дейлил, эркаклар даврасига аёл кириб келса, мухит дарҳол ўзагради. Яъни фала-ғовур ўрнини осошибаштаки аёллайди, гап-сўз мавзуси ўзагради, даврада шаффоғлиқ ҳукм сурди. Бу ҳолат аёлнинг сийрати таъсирида рўй беради. Шоира Зебо Мирзонинг «Портрет: овозисиз кадрлар» шеърида ушбу ходиса ёрқин воқеалар воситасида ифодаланган. Автоупловга шошиб аёл чиқади, лекин у адашганди. Шунга қарамай, ўзини сокин ва вазмин тутади. Автоупловда эса йўловчилар гурунглашиб, гаплашиб кетаётар, кимдир телефонда гапирав, кимдир мусиқа шовқинига басма-бас тебранар, «Бокмас эди бирор бирорвага». Барчанинги нигоҳи аёлга тушади: «Чақнок Кўзларини узмасди ердан. Ҳайдовчиға ўтирилиб ногоҳ, Ишоралар киди у бирдан!». Аёлнинг сийрати таъсирида гўё ҳамма сеҳрлангандай, автоупловда хотиржам мухит қарор топади... Бу ҳолатни фақат хис қилиш, қалбда түябилиш керак.

«Момо Ҳавво» шеърида эса шоира аёлнинг яратувчилик негизини инкишоф килади:

Юрагимда қай сир яширин,
Гуноҳкорман,
Инглайман нечун?
Кувғин этдин! Ва лекин раҳмат,
Мени Ерга берганинг учун!

Демак, аёлнинг яратувчилик құдрати она — Момо Ҳавво кўйдан ерга тушгандан кейин амал қила бошланган. Зеро, ер ҳаёт тарзини юзага көлтируви ва сақлағувчидир. Башариятни ерга боғлаб турган ришига узилган кун тириклик нишонаси сўнади. Аёл эса ана шу ришини боғловчи, шунингдек, унинг узилмаслигини таъминловчи зотдир.

Яратувчиким,
Билурсан аслим,
Ва дунёга берганинг нечун?
Келтираман
мен Одам наслин —
Сени севиб ўтмоғи учун!..

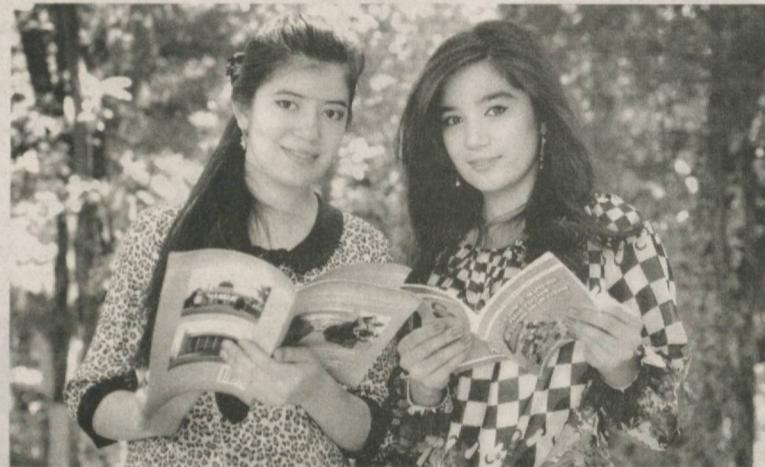
Яратувчини севмок, башариятни, башиярит ахлини севмоқдир. Шундай меҳр-муҳаббатга даъваткор зот ҳам аёллайди.

Аёл қайси исха қўл урмасин сидики дилдан, вижданан, мулоҳазакорлик би-

лан бажаради. Унинг учун меҳнат туринг фарқи йўқ. Муҳими, бажарагн иши одамларга, элга, юртга наф келтириса бас. Мехнатидан ўзи қониқсагина кўнгли равшанланади. Бу равшаник бошқаларнинг қалбини ҳам мунаввар қилид. Мавзумки, кўпчиликка наф кефтирган юмуш замидори майян даражада яратувчилик мужассам. Ҳафиза Эгамбердиева «Ўзилган баргларни йигмоқда фаррош...» деб бошланадиган шеърида аёлнинг табии тигиси ўзубу хусусиятни нозик илгаран ва акс этирган. Шоира ёзди:

Ўтган-қайттанларни мъюс кузатар,
Фикрин супургига узатар,
Кун уриб, сарғайган рўмоли,
Лаб жуфтлар бор каби саволи.
Ўйловсиз босилган қадамлар,
Дунёни тўйттаг одамлар...

Шеърида аёл ўллари орқали ижтимо-

ий фикр илгари сурилган. Яъни иш вактида гап сотиб, ўз вазифасига кўл учида

туйғуси билан йўғрилганинг боиси ҳам шундай. Чунончи, Зебо Мирзо «Онам хотирасига» шеърида шу ҳақиқатни ифодалаб, онага меҳр ва соғиничи инкишоф қилиди. Шеърда буюмлар жонлантирилгандан улар инсонлашади, яъни уларда она сийомси гавдаланади. Шоира онанинг улуглигини шунчаки қайд этмайди, ҳолат орқали, яъни буюмларнинг ҳолати орқали гавдалантиради. Онадан жудо бўлганидан нафақат шоира изтиробда, она ўтирган курси, тош ҳам хомуш, бўсағадаги ковуш мунғайган, тандир фифон чеккан, у эккан ток новдаларининг багри эзилиб чак-чак ёш томади, михга осилган тасбех сукутга чўмган... Буюмларнинг бу ҳолатлари тасвири ўкувчи қалбидаги шоира сийомси, ўрни, қадр-қиммати улуглигини тасдиқлайди. Армонни қалбда эса ўзгулик мевалари куртаклайди.

Аёл қайси исха қўл урмасин сидики дилдан, вижданан, мулоҳазакорлик би-

йининг зарофату латофати, нафосату таровати билан ўлқамизни гўзлап, ҳайру саховатга тўлдириб баҳор келганида ҳалқимизнинг сукли шоираси Зулфияхоним номи бот-бот тилга олинади. Биринчи март — шоира таваллуд куни муносабати билан турли маънавий маъриғи тадбирлар ўтказилади, ҳайкалай пойига гуллар кўйлади.

Мана, яна баҳор келди! Меҳру садоқат, баҳор ва нафосати кўйиси Зулфияхоним номини суроқлаб, ёдга солиб!.. Ҳудди бетакор, ҳассос широр Ҳамид Олимжон уни соғиниб, сўйиб, сўркоғлагани каби...

Севги десам, ғафат сен десам,
Сенин билан яшаша қалбим.
Сен десам турун дунёнинг
Шўрингша кулож солсан жим.
Куон қаби айланар бошим,
Қарайману кўзим тинади.

Ва жилвандан кўнгли кўзгуси
Парча-парча бўйи синади...

Зулфия ва Ҳамид Олимжон каби мўтабар ижодкорларни ҳалқимиз доим ардоқлаб келади. Бу улкан мухаббат соҳиблари биз ўшлар учин Ватан тимсолига айланган. Миллат борки, Ватансиз, Ватан борки, миллатсиз бўлмас. Зотан, бу азиз ўрт бизга Ватан, унинг азиз, фойдай фарзандлари эса ифтихоримиздир!

Юртбошимизнинг қўйидаги
Фикрларида ҳалқимизнинг, миллатимизнинг Зулфия сийомсига бўлган эхтироми мужассам:

«Нафақат ўз шеърлари,

балки бутун ҳаётি билан ўзбек аёлнинг маънавий қиёғасини намоён этган атоқли шоирасига Зулфияхонимни ҳам мен ана шундай фидойи инсонлар каторига кўшган бўлардим. Унинг жаҳон минбарларидан янграган шеърлари Шарқ аёлнинг аклу закоси, фазлу камолининг ёрқин ифодаси сифатида миллионлаб шеърят мухлисларига одамийлик, мухаббат ва садоқатдан сабок берган, десак, мубоблаға бўлмайди».

Дарҳақиқат, шоира доимо зэзулника, вафо ва садоқатга интилиб яшади, шеърларида

МАЪНАВИЙ ЖАСОРАТ ИБРАТИ

ҳам инсонийликни, мухаббатни, она қалби, аёл мухаббати, инсон орзуси, тинчлик, дўстлик ва она Ватанин тарафнама этиди. Шоира шеърларини ўқир эканмиз, унинг ижодига, шахсига қалбимизда мухаббат уйғонади:

Иўл юрдим, соғинидим,
тўқилди байтим
Хорижининг шомлари,
саҳарларида.
Эзгу истакларинг
жаранглаб айтдим
Осиё, Африка минбарларида...

Чиндан хам... Зулфия Осиё,

Европа ва Африка китъалари

бўлиб, адабиёт, шеърият кечаларида иштирок этиди. Жаҳоннинг нуғузли минбарларидан унинг ўзбек тилида янграган шеърлари барчани ўзига ром этиди. Ўзбекистон ҳалқ шоирини ҳалқаро «Жаҳонирал Неру», «Нилуфар» мукофотлари ҳамда Болгаријанинг «Кирилл ва Мефодий» орденига сазовор бўлди. Ҳаётлиги ёзган шеърлари жаҳоннинг ўнлаб тилларига ўтирилди. Шоира шеърларини рус тилига ўтирган Константин Симонов бу ҳаёт шундай дейди:

«Мен ўз вақтида Зулфия-

Буюклар аёллар ҳақида КЕЛАЖАК ОНАЛАР ҚЎЛИДА

Аёлларга имкон қадар илик муомалада бўлишга ҳаракат қилдим.

Амир ТЕМУР

Онангдан бош товлама, ошмасин дарди, Шараф тожи эрур аёғин гарди.

Абдураҳмон ЖОМИЙ

Токи ер юзида битта бўлса ҳам аёл мавжуд экан, у ҳакида хамиша нимадир янги гап айтиш мумкин.

Станислас де БУФФЛЕР

Аёл фидойиликни тушунибина қолмай, ўзини фидо килишини ҳам билади.

Иван ТУРГЕНЕВ

Аёлни хурматлаш — ҳар бир соғиди киши туғилишидан бошлаб риоя қиласидан бурч.

Лопе де ВЕГА

Эр кишини саводли қилиш — бир эркакни саводли қилишни, бир аёлни саводли килиш эса, бутун бир авлоднинг саводли бўлишини англатади.

Бригҳам ЯНГ

Аёлни донолиги, бу — бебаҳо ҳазина. Боз устига, бу ҳазина оқилиларни ва гўзлап билан сийланган бўлса, бу — катта кудратдир.

Жорж МЕРЕДИТ

Аёл муқаддас, севилган аёл эса илоҳийдир.

Александр ДЮМА

Бир ҳақиқатни унумтанди — буюк кишилар ортида буюк оналар ёки фидойи рафиқалар турган бўлади.

Дороти САЕРС

Аёлга ўқиб-изланиши учун имкон яратиб бермаган мамлакатнинг фақат оёқда иш қиласидан мажруҳдан фарқи йўқ.

Жостейн ГААРДЕР

Аёлни сева билмаган одам дунёнинг энг гўзал сирларидан бехабар ўтади.

СТЕНДАЛЬ

Миллат келажаги оналар қўлида.

Оноре де БАЛЬЗАК

Шоиранинг бу сингари шеърлари билан таржима қиласидан шамалишга саводли ҳамишига самимий, иродали шоирларни ҳаётини ҳам назардади. Шоир Лайло Шарипова «Онахоним» шеърида ана шундай зот сийомсини қаламга олади:

Кўнгли каби кўнгил топмаган,
Бўйига тенг бўй топган, онам.

Гул ўстириб, дур деб чомаган,
Дилда дурим, меҳри дурдонам...

Онам бедор бўлган тунларининг
Лаҳзаларин қайтаролсалдим.

Сабрга жон берган кунларининг
Нурларин дилга солсадим.

Бу мисраларни ўқиган шеърхон она

қисмати ва лирик ҳаҳармон армонларини хис этиб, қалби тозадари. Покланган қалбда эса меҳр ва эзгу тўйгулар барқ уради. Шеърнинг аҳамияти ва таъсир кучи ҳам шундайди.

Йилимизнинг «Соғлом она ва бола» ийли деб атаглани мамлакатимизда аёлнинг фарзандларини ўғлининг бўйи тозадаги. Уларнинг сабр-матонати, садоқати одамийликнинг юксак дараҳадаги намунаси. Шоира Лайло Шарипова «Онахоним» шеърида ана шундай зот сийомсини қаламга олади:

Кўнгли каби кўнгил топмаган,
Бўйига тенг бўй топган, онам.

Гул ўстириб, дур деб чомаган,
Дилда дурим, меҳри дурдонам...

Онам бедор бўлган тунларининг
Лаҳзаларин қайтаролсалдим.

Сабрга жон берган кунларининг
Нурларин дилга солсадим.

Биз шоиранинг бу сингари шеърларини севиб, кувонч билан таржима қиласидан шамалишга саводли ҳамишига самимий, иродали шоирларни ҳаётини ҳам назардади. Зулфия ирадига метин ирода, пўллатдек бардош бўлмоғи лозим. Катагонга учраган ақасининг қабрини топла олмаган шоира қалбидан кечган тўйгуларини шундай ифодалайди:

Ақа, кўзинизда оташ бор эди,
Ақа, жонинизда к

